

Projekat "Sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma u Srbiji"

TEHNIČKI DOKUMENT

Režim otkrivanja stvarnog vlasništva u Republici Srbiji

Preporuke i mogućnosti za unapređenje delotvornosti

Pripremio:
Alexandre TAYMANS
Ekspert Saveta Evrope

Projekat „Sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma u Srbiji“ ima za cilj pružanje podrške Srbiji u otklanjanju preostalih regulatornih nedostataka u oblasti sprečavanja pranja novca/finansiranja terorizma (SPN/FT), a samim tim i jačanje domaćeg režima za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i sprovođenje mera u ovoj oblasti. Ovaj opšti cilj će se postići formulisanjem delotvornog i održivog okvira za sprečavanje i suzbijanje pranja novca i finansiranja terorizma u Srbiji, uključujući primarno i sekundarno zakonodavstvo, organizaciona rešenja i stručno usavršavanje.

Projekat finansira Švedska, koju predstavlja Švedska međunarodna agencija za razvojnu saradnju, a sprovodi ga Savet Evrope.

SADRŽAJ

REZIME.....	5
UVOD	6
1 KONSULTATIVNI SASTANCI.....	7
1.1 Prethodne napomene.....	7
1.2 Opšta struktura pravnog okvira za otkrivanje stvarnih vlasnika	8
1.3 Adekvatnost.....	10
1.4 Tačnost.....	14
1.5 Ažurnost.....	15
1.6 Pristup.....	16
1.7 Mehanizmi kontrole, verifikacije i sankcionisanja	18
1.8 Međuagencijska saradnja i angažovanje zainteresovanih strana.....	20
2 PREGLED TEHNIČKOG OKVIRA.....	21
2.1 Prethodne napomene.....	21
2.2 Definicija SV: zahtevi FATF i AMLD	22
2.2.1 Pravna lica ili subjekti.....	22
2.2.2 Trastovi	23
2.2.3 Pravna lica kao što su fondacije i pravni aranžmani slični trastovima	23
2.3 Zakon o SPN/FT	24
2.3.1 Definicija SV pravnih lica.....	24
2.3.2 Definicija SV trasta i „drugih lica stranog prava“	24
2.3.3 Definicija SV fondacija, sličnih pravnih lica i pravnih aranžmana sličnih trastovima.....	25
2.3.4 Razno	26
2.4 ZCESV.....	27
2.4.1 Predmet zakona.....	27
2.4.2 Definicija SV.....	28
2.5 Smernice od 24. februara 2020. godine	30
2.6 Pravilnici.....	30
3 PREPORUKE.....	31
APPENDIX: AGENDA OF THE CONSULTATIVE MEETINGS	35

TABELA SKRAĆENICA

AMLD	Direktiva 2015/849 Evropskog parlamenta i Saveta od 20. maja 2015. o sprečavanju korišćenja finansijskog sistema u svrhu pranja novca ili finansiranja terorizma, izmenjena i dopunjena Direktivom (EU) 2018/843 Evropskog parlamenta i Saveta od 30. maja 2018. godine
USPN	Uprava za sprečavanje pranja novca
Zakon o SPN/FT	Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma
SV	Stvarni vlasnik (vlasnici)
NO	Nadležni organi
ZAPR	Zakon o Agenciji za privredne registre
ZCESV	Zakon o centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika
OB	Obveznici
Registrovani subjekti	Subjekti iz člana 2 ZCESV-a
APR	Agencija za privredne registre Republike Srbije

REZIME

Ovaj tehnički dokument (*eng.* TP) deo je projekta Saveta Evrope „Sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma u Srbiji“ (Projekat), koji finansira Švedska, a kroz koji se Srbiji pruža podrška u otklanjanju preostalih regulatornih i operativnih nedostataka u oblasti sprečavanja pranja novca/finansiranja terorizma fokusiranjem na određene segmente prevencije i sistema za sprovođenje mera tamo gde su ovi problemi identifikovani.

Težište ovog TP je na povećanju transparentnosti informacija o stvarnom vlasništvu (SV) u Srbiji. Sastoji se od pregleda relevantnog višestranog regulatornog okvira za otkrivanje SV i u njemu se daju zapažanja, preporuke i nalazi o tome gde bi mere za unapređenje mogle da budu primenjene.

Kroz preliminarno sekundarno istraživanje i fazu konsultacija obavljenih sa više različitih zainteresovanih strana, prvi nacrt je dostavljen vlastima radi razmatranja. Konačna verzija tehničkog dokumenta sadrži zapažanja i komentare koje su dale zainteresovane strane tokom sastanka održanog nakon toga, na kome se razgovaralo o početnim nalazima.

U ovom tehničkom dokumentu se analiziraju i operativni i pravni aspekt višestranog okvira koji se odnosi na otkrivanje SV. Strukturiran je u 2 glavna odeljka i to, (i) operativni aspekti relevantni za preporuke FATF (odnosno adekvatnost, tačnost, ažurnost, blagovremeni pristup), kao i više međusektorskih tema (odnosno, mehanizmi za kontrolu/verifikaciju/sankcionisanje, međuagencijska saradnja) i (ii) pravni aspekti ili tehnička usklađenost okvira sa standardima FATF.

U svakom od tih odeljaka razmatraju se i iznose predlozi za potencijalna poboljšanja, kao što su:

- Traženje dodatnih informacija o prirodi i visini udela koje poseduju stvarni vlasnici (npr. o vlasničkoj strukturi i identitetu zakonskih posrednika, prateća dokumentacija);
- Dalja integracija centralne evidencije stvarnih vlasnika sa drugim osnovnim registrima koji se odnose na odgovarajuću imovinu fizičkih i pravnih lica;
- Sprovođenje dodatnih procesa koordinacije i konsultacija između relevantnih nadležnih organa (npr. APR, USPN, NBS) radi procene i poboljšanja delotvornosti raspoloživih mehanizama za kontrolu, verifikaciju i sankcionisanje;
- Analiziranje identifikovanih oblasti vezanih za pravni okvir (npr. delokrug registrovanih subjekata i izuzeća, definicija SV, fondacije i slična pravna lica).

Na kraju, razmatra se i način na koji bi te teme mogle da se objedine i budu predmet postupanja u radnim tokovima posvećenim ovim temama (npr. javne politike, pravni aspekti, operativni aspekti).

Srbija ima IT infrastrukturu sa velikim potencijalom za integrisanje, efikasnošću i mogućnostima za analizu podataka. Relevantne državne organe treba podsticati i podržavati da je koriste u najvećoj mogućoj meri i da se staraju da se njeni potencijali maksimalno iskoriste.

